Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/2254

7.11.2025.

PADOMES LĒMUMS (ES) 2025/2254

(2025. gada 27. oktobris)

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 148. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ([1]),

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([2]),

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu ([3]),

tā kā:

(1) Ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 145. pantu, lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā noteiktos mērķus attiecībā uz līdzsvarotu ekonomisko izaugsmi, pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, un augsta līmeņa vides aizsardzību un vides kvalitātes uzlabošanu, dalībvalstīm un Savienībai ir jāizstrādā koordinēta stratēģija nodarbinātības jomā un jo īpaši jātiecas atbalstīt kvalificētu, izglītotu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī tādus iekļaujošus, noturīgus darba tirgus, kas ir vērsti uz nākotni un spēj reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā. Atbilstoši LESD 146. panta 2. punktam dalībvalstīm nodarbinātības veicināšana ir jāuzskata par vispārsvarīgu jautājumu un sava darbība šajā jomā ir jākoordinē Padomē.

(2) Ievērojot LES 3. pantu, Savienībai ir jāapkaro sociālā atstumtība un diskriminācija un ir jāveicina sociālais taisnīgums un aizsardzība, sieviešu un vīriešu līdztiesība, paaudžu solidaritāte un bērnu tiesību aizsardzība. Ievērojot LESD 9. pantu, Savienībai, nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, ir jāņem vērā prasības, kas saistītas ar augsta līmeņa nodarbinātības veicināšanu, atbilstīgas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, sociālās atstumtības apkarošanu un ar izglītības, mācību un cilvēku veselības aizsardzības līmeņa paaugstināšanu.

(3) Savienība ir izstrādājusi un īstenojusi politikas koordinēšanas instrumentus ekonomikas un nodarbinātības politikas jomās. Kā daļa no minētajiem instrumentiem Padomes Lēmuma (ES) 2024/3134 ([4]) pielikumā izklāstītās dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes ("nodarbinātības pamatnostādnes") kopā ar dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm, kas noteiktas Padomes Ieteikumā (ES) 2015/1184 ([5]), veido integrētās pamatnostādnes. Nodarbinātības pamatnostādnes ir jāizmanto par pamatu politikas īstenošanai dalībvalstīs un Savienībā, un tām ir jāatspoguļo dalībvalstu savstarpējā atkarība. Tā rezultātā tapušais koordinētais Savienības un valstu politikas un reformu kopums veido pienācīgu vispārēju, ilgtspējīgu ekonomikas un sociālās politikas risinājumu salikumu, kam būtu jārada plašāka pozitīva ietekme uz darba tirgiem un sabiedrību kopumā, jāstiprina ekonomiskā un sociālā noturība un efektīvi jāreaģē uz vidēja un ilgtermiņa izaicinājumiem, tostarp vajadzību stiprināt konkurētspēju, nenoteiktību saistībā ar pasaules tirdzniecības politiku, kā arī sekām, kas saistītas ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un plašāku ģeopolitisku kontekstu.

([1]) 2025. gada 8. oktobra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([2]) 2025. gada 18. septembra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([3]) 2025. gada 8. jūlija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([4]) Padomes Lēmums (ES) 2024/3134 (2024. gada 2. decembris) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L, 2024/3134, 13.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) Padomes Ieteikums (ES) 2015/1184 (2015. gada 14. jūlijs) par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Eiropas Savienības ekonomikas politikai (OV L 192, 18.7.2015., 27. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) Lai veicinātu ekonomisko un sociālo progresu un augšupēju konverģenci, atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos, stiprinātu Savienības rūpniecisko bāzi, ražīgumu un konkurētspēju, risinātu demogrāfiskās problēmas un izveidotu iekļaujošus un noturīgus darba tirgus Savienībā, dalībvalstīm būtu jānovērš darbaspēka un prasmju trūkums un jāveicina kvalitatīvas darbvietas, kā arī kvalitatīva un iekļaujoša izglītība un apmācība visiem saskaņā ar Komisijas 2025. gada 5. marta paziņojumu "Prasmju savienība", īpašu uzmanību pievēršot pamatprasmju uzlabošanai, pamatojoties uz Pamatprasmju rīcības plānu, kā arī darba tirgum relevantām prasmēm, tostarp digitālajām un zaļajām prasmēm, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu studentu un pieaugušo vidū. Dalībvalstīm būtu arī jāveicina zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika (*STEM*) izglītība un apmācība saskaņā ar stratēģisko plānu *STEM* izglītības jomā, jāstiprina uz nākotni orientēta profesionālā izglītība un apmācība, jo īpaši, piesaistot sievietes un meitenes *STEM* jomā, prasmju pilnveide un pārkvalifikācija visa mūža garumā un centieni izveidot iekļaujošas izglītības sistēmas, kā arī jānodrošina efektīva aktīva darba tirgus politika un uzlaboti darba nosacījumi un karjeras iespējas, vienlaikus respektējot sociālo partneru lomu un autonomiju. Kā norādīts Padomes 2022. gada 16. jūnija Ieteikumā ([6]), izglītības un mācību dimensijas sistemātiska integrēšana citās rīcībpolitikās, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos mūžizglītības perspektīvā, var atbalstīt minēto rīcībpolitiku īstenošanu. Minēto elementu stiprināšana ir īpaši svarīga mazāk attīstītajiem, attālajiem un tālākajiem Savienības reģioniem, kur vajadzības ir lielākas. Vēl labāk trūkumus var novērst, uzlabojot taisnīgu ES iekšējo mobilitāti darba ņēmējiem un izglītojamajiem un piesaistot un noturot talantus no valstīm ārpus Savienības. Turklāt būtu jāstiprina saikne starp izglītības un mācību sistēmām un darba tirgu un būtu jāvalidē un jāatzīst prasmes, zināšanas un kompetences, kas iegūtas neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā.

(5) Nodarbinātības pamatnostādnes ir saskaņā ar Savienības jauno ekonomikas pārvaldības satvaru, kas stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī ([7]), un esošajiem Savienības tiesību aktiem un dažādām Savienības iniciatīvām, tostarp Padomes 2021. gada 14. jūnija ([8]), 2021. gada 29. novembra ([9]), 2022. gada 5. aprīļa ([10]), 2022. gada 16. jūnija ([11]), 2022. gada 28. novembra ([12]), 2022. gada 8. decembra ([13]), 2023. gada 30. janvāra ([14]), 2023. gada 12. jūnija ([15]) un 2023. gada 27. novembra ([16]) ieteikumiem, Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/402 ([17]), Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju ([18]), Komisijas 2021. gada 9. decembra paziņojumu "Ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošana. Rīcības plāns sociālajai ekonomikai", Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu "Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.–2027. gadam", Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam", Komisijas 2022. gada 7. septembra paziņojumu "Eiropas Aprūpes stratēģija", Komisijas 2023. gada 1. februāra paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam", Komisijas 2023. gada 25. janvāra paziņojumu par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā, Komisijas 2023. gada 11. oktobra paziņojumu "Demogrāfiskās pārmaiņas Eiropā: rīkkopa rīcībai", Komisijas 2022. gada 28. septembra paziņojumu "Labāka dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes novērtēšana", Komisijas 2024. gada 20. marta paziņojumu "Darbaspēka un prasmju trūkums ES – rīcības plāns" un Komisijas

([6]) Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([8]) Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([9]) Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai (OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.).

([10]) Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis) "Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā" (OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.).

([11]) Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā (OV C 243, 27.6.2022., 10. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par individuāliem mācību kontiem (OV C 243, 27.6.2022., 26. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti (OV C 243, 27.6.2022., 35. lpp.).

([12]) Padomes Ieteikums (2022. gada 28. novembris) "Ceļi uz panākumiem skolā" un ar ko aizstāj Padomes 2011. gada 28. jūnija Ieteikumu par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu (OV C 469, 9.12.2022., 1. lpp.).

([13]) Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam (OV C 484, 20.12.2022., 1. lpp.).

([14]) Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).

([15]) Padomes Ieteikums (2023. gada 12. jūnijs) par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā (OV C, C/2023/1389, 6.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).

([16]) Padomes Ieteikums (2023. gada 27. novembris) par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi (OV C, C/2023/1344, 29.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).

([17]) Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (*EASE*) (OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.).

([18]) Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.).

2025. gada 5. marta paziņojumu "Prasmju savienība", Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumus (ES) 2021/2316 ([19]) un (ES) 2023/936 ([20]), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2022/2041 ([21]), (ES) 2022/2381 ([22]), (ES) 2023/970 ([23]) un (ES) 2024/2831 ([24]).

(6) Eiropas pusgads apvieno dažādus instrumentus visaptverošā sistēmā, ar kuras palīdzību tiek īstenota integrēta daudzpusēja ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinācija un uzraudzība Savienībā. Eiropas pusgads ir svarīgs instruments to prioritāšu īstenošanai, kas noteiktas Konkurētspējas kompasā, kurš nodrošina satvaru konkurētspējas palielināšanai, novēršot inovācijas plaisu, dekarbonizējot Savienības ekonomiku, samazinot pārmērīgu atkarību un palielinot drošību, un nosaka horizontālus veicinātājus, kas ietver prasmes, kvalitatīvas darbvietas un sociālo taisnīgumu. Eiropas pusgadā ir integrēti Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada novembrī ([25]) ("Eiropas sociālo tiesību pīlārs"), un tā uzraudzības instruments, proti, sociālo rezultātu pārskats, kas dod iespēju arī analizēt augšupējās sociālās konverģences riskus un problēmas Savienībā, un paredzēta cieša sadarbība ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām. Eiropas pusgads arī atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācijas noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Savienības un dalībvalstu ekonomikas, sociālajai un nodarbinātības politikai būtu jāiet rokrokā ar taisnīgu Savienības pārkārtošanos uz klimatneitrālu, vides ziņā ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, jāuzlabo konkurētspēja un ražīgums, jānodrošina pienācīgi darba apstākļi, jāveicina inovācija, jāsekmē demokrātija darbā, sociālais dialogs, sociālais taisnīgums, vienlīdzīgas iespējas un augšupēja sociālekonomiskā konverģence, jānovērš nevienlīdzība un reģionālās atšķirības un jācīnās pret nabadzību un sociālo atstumtību.

(7) Klimata pārmaiņas un citi ar vidi saistīti izaicinājumi, nepieciešamība nodrošināt taisnīgu zaļo pārkārtošanos, enerģētiskā neatkarība un uzlabota neto nulles emisiju industriju konkurētspēja, tehnoloģiskā suverenitāte un nepieciešamība palielināt aizsardzības izdevumus un nodrošināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju, kā arī demogrāfiskās pārmaiņas un digitalizācijas, tostarp mākslīgā intelekta attīstīšana, algoritmiskā pārvaldība un platformu ekonomika un tāldarba pieaugums būtiski pārveido Savienības ekonomiku un sabiedrību. Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jāsadarbojas, lai pilnvērtīgi un proaktīvi reaģētu uz šādām strukturālajām pārmaiņām un pēc vajadzības pielāgotu pašreizējās sistēmas, atzīstot dalībvalstu ekonomikas un darba tirgu un ar tiem saistītās politikas ciešo savstarpējo atkarību. Tālab gan Savienības, gan valstu līmenī, vienlaikus atzīstot sociālo partneru lomu, ir nepieciešama koordinēta, vērienīga un efektīva politiskā rīcība, kas būtu saskaņā ar LESD un Savienības tiesību aktu noteikumiem par ekonomikas pārvaldību, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Šādai politikas rīcībai būtu jāaptver ilgtspējīgu investīciju palielināšana visos Savienības reģionos, atjaunota apņemšanās pareizā secībā veikt reformas un investīcijas, kas sekmē piemērotu un iekļaujošu ekonomisko izaugsmi, prasmes, kvalitatīvu darbvietu popularizēšanu, ražību, konkurētspēju, taisnīgus nodarbinātības nosacījumus, sociālo un teritoriālo kohēziju, augšupēju konverģenci, ekonomikas noturību un fiskālās atbildības īstenošanu. Atbalsts būtu jāsniedz no esošajām Savienības finansēšanas programmām un jo īpaši no Atveseļošanas un noturības mehānisma, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ([26]), un no kohēzijas politikas fondiem, tostarp no Eiropas Sociālā fonda Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057 ([27]), un no Eiropas

([19]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) (OV L 462, 28.12.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2023/936 (2023. gada 10. maijs) par Eiropas Prasmju gadu (OV L 125, 11.5.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2381 (2022. gada 23. novembris) par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū un saistītiem pasākumiem (OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/970 (2023. gada 10. maijs) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu (OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/2831 (2024. gada 23. oktobris) par darba nosacījumu uzlabošanu platformu darbā (OV L, 2024/2831, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

Reģionālās attīstības fonda, ko reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 ([28]), kā arī no Sociālā klimata fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/955 ([29]), un no Taisnīgas pārkārtošanās fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1056 ([30]). Politiskajā rīcībā būtu jāapvieno pasākumi piedāvājuma jomā un pieprasījuma jomā, vienlaikus ņemot vērā šādu pasākumu ietekmi uz ekonomiku, vidi, nodarbinātību un sociālo jomu.

(8) Eiropas sociālo tiesību pīlārā ir noteikti divdesmit principi un tiesības atbalstīt labi funkcionējošus un taisnīgus darba tirgus un labklājības sistēmas, kas strukturētas trīs kategorijās: vienādas iespējas un darba tirgus pieejamība; taisnīgi darba apstākļi; un sociālā aizsardzība un iekļaušana. Minētie principi un tiesības dod stratēģisku ievirzi Savienībai, nodrošinot, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti, vides ilgtspēju un digitalizāciju un demogrāfiskās pārmaiņas ir sociāli godīgas un taisnīgas un saglabā teritoriālo kohēziju. Eiropas sociālo tiesību pīlārs kopā ar sociālo rezultātu pārskatu veido norādes, kas palīdz pārraudzīt dalībvalstu nodarbinātības, prasmju un sociālos rādītājus, tostarp augšupējo sociālo konverģenci Savienībā Eiropas pusgada laikā, virzīt reformas un investīcijas valsts, reģionālā un vietējā līmenī un mūsdienu ekonomikā apvienot "sociālos" un "tirgus" aspektus, tostarp, veicinot sociālo ekonomiku. Komisija 2021. gada 4. martā apsprieda rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai ("rīcības plāns"), kurā iekļauti vērienīgi, tomēr reāli Savienības 2030. gada pamatmērķrādītāji attiecībā uz nodarbinātību (ka nodarbinātiem vajadzētu būt vismaz 78 % iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem), prasmēm (ka mācībās katru gadu būtu jāpiedalās vismaz 60 % visu pieaugušo) un nabadzības samazināšanu (ka nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaits būtu jāsamazina vismaz par 15 miljoniem, un to skaitā vajadzētu būt pieciem miljoniem bērnu) ("Savienības 2030. gada pamatmērķrādītāji") un papildu apakšmērķrādītāji, kā arī pārskatītais sociālo rezultātu pārskats.

(9) Valstu vai valdību vadītāji Portu sociālajā samitā 2021. gada 8. maijā ("Porto sociālais samits") atzina Eiropas sociālo tiesību pīlāru par būtisku atveseļošanas elementu, norādot, ka tā īstenošana stiprinās Savienības virzību uz digitālu, zaļu un taisnīgu pārkārtošanos un palīdzēs sasniegt augšupēju sociālekonomisko konverģenci un risināt demogrāfiskās problēmas. Valstu vai valdību vadītāji uzsvēra, ka sociālā dimensija, sociālais dialogs un aktīva sociālo partneru iesaistīšana ir izteikti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas pamatā un atzinīgi novērtēja jaunos Savienības pamatmērķrādītājus. Viņi apstiprināja savu Eiropadomes Stratēģiskajā programmā 2019.–2024. gadam pausto apņēmību turpināt padziļināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu Savienības un valstu līmenī, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās kompetences, kā arī subsidiaritātes un proporcionalitātes principu. Visbeidzot, viņi uzsvēra, ka ir svarīgi arī augstākajā līmenī cieši sekot līdzi panāktajam progresam virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra un Savienības 2030. gada pamatmērķrādītāju īstenošanu.

(10) Valstu vai to valdību vadītāji Portu sociālajā samitā un 2021. gada jūnija Eiropadome atzinīgi novērtēja Savienības 2030. gada pamatmērķrādītājus. Kopā ar sociālo rezultātu pārskatu tie palīdz uzraudzīt progresu virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanu politikas koordinēšanas ietvaros Eiropas pusgada kontekstā. Portu sociālais samits turklāt aicināja dalībvalstis noteikt vērienīgus nacionālos mērķrādītājus, kuriem, pienācīgi ņemot vērā katras dalībvalsts izejas pozīciju, būtu jāsniedz atbilstīgs ieguldījums Savienības 2030. gada pamatmērķrādītāju sasniegšanā. Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošana un progress Savienības pamatmērķrādītāju un valstu 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanā tiek uzraudzīts vienotajā nodarbinātības ziņojumā, ko Padome pieņēma 2025. gada martā ("2025. gada vienotais nodarbinātības ziņojums"), un tas ir integrēts Eiropas pusgada uzraudzības instrumentos. Vienotajā nodarbinātības ziņojumā kopš 2024. gada ([31]) izdevuma ir ietverta "valstu pirmā posma analīze" par iespējamiem riskiem augšupējai sociālajai konverģencei saskaņā ar sociālās konverģences sistēmu, kurā identificētas dalībvalstis, kuras saskaras ar iespējamiem riskiem, kas jāizvērtē padziļinātā "otrā posma analīzē". 2025. gada vienotajā nodarbinātības ziņojumā sākotnēji tika identificētas 10 dalībvalstis, un padziļinātās analīzes secinājums parādīja, ka vispārējās problēmas nav apstiprinātas attiecībā uz visām šīm dalībvalstīm.

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/955 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060 (OV L 130, 16.5.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) Padomes (*EPSCO* sastāvā) sanāksmē 2023. gada jūnijā notika diskusijas par sociālās konverģences sistēmu, kurās *EMCO* un *SPC* sniedza ieguldījumu galveno vēstījumu veidā, pamatojoties uz darbu, ko laikposmā no 2022. gada oktobra līdz 2023. gada maijam veica īpaša apvienotā *EMCO* un *SPC* darba grupa. 2024. gada vienotajā nodarbinātības ziņojumā pirmo reizi izmēģinājuma kārtā bija iekļauta valstu pirmā posma analīze par iespējamiem riskiem augšupējai sociālajai konverģencei.

(11) Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā Eiropadome 2022. gada 24. februāra secinājumos nosodīja Krievijas darbības, kuru mērķis ir graut Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti, un pauda solidaritāti ar Ukrainas tautu, uzsverot, ka Krievija pārkāpj starptautiskās tiesības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus. Pašreizējā kontekstā pagaidu aizsardzība, kas piešķirta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ([32]) un pagarināta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1836 ([33]), Savienībā sniedz palīdzību no Ukrainas pārvietotajām personām un ļauj tām izmantot minimālās tiesības visā Savienībā, kas nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni. Piedaloties Savienības darba tirgos, no Ukrainas pārvietotās personas var turpināt dot ieguldījumu Savienības ekonomikas stiprināšanā un palīdzēt atbalstīt savu valsti un cilvēkus, kuri palikuši Ukrainā. Šādi iegūta pieredze un prasmes nākotnē var dot ieguldījumu Ukrainas atjaunošanā. Nepavadītiem bērniem un pusaudžiem pagaidu aizsardzība piešķir tiesības uz likumisku aizbildnību un piekļuvi bērnu izglītībai un aprūpei. Dalībvalstīm būtu jāturpina iesaistīt sociālos partnerus tādu politikas pasākumu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā, kuru mērķis ir risināt ar nodarbinātību un prasmēm, tostarp kvalifikāciju atzīšanu, saistītas problēmas, ar ko saskaras no Ukrainas pārvietotie cilvēki. Sociālajiem partneriem ir būtiska loma minētā kara ietekmes mazināšanā nodarbinātības un ražošanas saglabāšanas ziņā.

(12) Darba tirgus reformām, tostarp valstu algu noteikšanas mehānismiem, būtu jāņem vērā valstu sociālā dialoga un koplīguma sarunu prakse, kā arī sociālo partneru autonomija, lai nodrošinātu taisnīgas algas, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, tostarp pēc aiziešanas pensijā, ilgtspējīgu izaugsmi un augšupēju sociālekonomisko konverģenci. Šādām reformām būtu jādod iespēja plaši apsvērt sociālekonomiskos faktorus, tostarp uzlabojumus ilgtspējas, konkurētspējas, inovācijas, kvalitatīvu darbvietu popularizēšanas, taisnīgu darba nosacījumu, demokrātijas darbā, dzimumu līdztiesības, nodarbinātu personu nabadzības novēršanas un samazināšanas, kvalitatīvas izglītības, mācību un prasmju, sabiedrības veselības, sociālās aizsardzības un iekļaušanas, demogrāfisko pārmaiņu un papildpensiju sekmēšanas jomās, kā arī faktisko ienākumu uzlabojumus. 2024. gada Valdušesas samitā tika atkārtoti apstiprināta sociālā dialoga nozīme, risinot problēmas darba pasaulē, tostarp darbaspēka un prasmju trūkumu, un 2025. gada martā tika parakstīts Eiropas sociālā dialoga pakts.

(13) Atveseļošanas un noturības mehānisms un citi Savienības fondi palīdz dalībvalstīm īstenot reformas un veikt investīcijas, kas atbilst Savienības prioritātēm, tādējādi ekonomikas un sabiedrības Savienībā padarot ilgtspējīgākas un noturīgākas un labāk sagatavotas zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir vēl vairāk saasinājis iepriekš pastāvošos sociālekonomiskos izaicinājumus, tostarp enerģētisko nabadzību, paaugstinot enerģijas cenas, savukārt nenoteiktība globālajā tirdzniecībā un plašākā nozīmē nenoteiktība, kas iziet no ģeopolitiskā konteksta, apdraud izaugsmi. Dalībvalstīm un Savienībai būtu jāturpina nodrošināt, ka tiek mazināta sociālā ietekme un ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku un ka pārkārtošanās ir sociāli godīga un taisnīga, ņemot vērā arī to, ka lielāka atvērta stratēģiskā autonomija un paātrināta zaļā pārkārtošanās palīdzēs samazināt atkarību no enerģijas un citu stratēģisko produktu un tehnoloģiju importa. Būtiski ir stiprināt noturību un veidot iekļaujošu sabiedrību, kurā cilvēki ir aizsargāti un spēj paredzēt un pārvaldīt pārmaiņas un kurā viņi var aktīvi piedalīties sabiedrības norisēs un ekonomikā.

(14) Lai atbalstītu integrāciju darba tirgū un statusa maiņu darba tirgu, ir vajadzīgs saskaņots aktīvas darba tirgus politikas kopums, kas ietver pagaidu un mērķtiecīgus darbā pieņemšanas un statusa maiņas stimulus, prasmju politiku, tostarp mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, un mērķorientēti, efektīvi un pielāgojami nodarbinātības dienesti. Tāpēc ir svarīgi pilnībā izmantot neizmantoto darba tirgus potenciālu, tostarp, noturot gados vecākus darba ņēmējus un veicinot elastīgus pensionēšanās ceļus, saskaņā ar aktīvas iekļaušanas pieeju un ņemot vērā zaļo un digitālo pārveidi, kā cita starpā uzsvērts 2024. gada Lailpas deklarācijā par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni ([34]). Būtu jānodrošina pienācīgi darba apstākļi un darba aizsardzība, tostarp darba ņēmēju fiziskā un garīgā veselība.

([32]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1836 (2024. gada 25. jūnijs), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (OV L, 2024/1836, 3.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) Parakstījusi Beļģijas Karaliste 25 dalībvalstu vārdā.

(15) Būtu jānovērš diskriminācija visās tās izpausmēs, jānodrošina dzimumu līdztiesība un jāatbalsta darba tirgū nepietiekami pārstāvētu grupu nodarbinātība. Būtu visiem jānodrošina vienlīdzīga piekļuve un iespējas un būtu jāsamazina nabadzība un sociālā atstumtība, jo īpaši bērnu, personu ar invaliditāti un romu tautības iedzīvotāju nabadzība un sociālā atstumtība, jo īpaši nodrošinot darba tirgu un adekvātu un iekļaujošu sociālās aizsardzības sistēmu pilnvērtīgu darbību, kā paredzēts Padomes 2019. gada 8. novembra ([35]) un 2023. gada 30. janvāra ([36]) ieteikumos. Turklāt būtu jālikvidē šķēršļi, kas kavē iekļaujošu un uz nākotni vērstu, kvalitatīvu izglītību, mācības, mūžizglītību un dalību darba tirgū. Dalībvalstīm būtu jāveic investīcijas pirmsskolas izglītībā un aprūpē atbilstoši Padomes Ieteikumam (ES) 2021/1004 ([37]) un Ieteikumam par Barselonas mērķrādītājiem 2030. gadam ([38]), jāiegulda, lai padarītu profesionālo izglītību un apmācību pievilcīgāku un iekļaujošāku atbilstīgi Padomes 2020. gada 24. novembra Ieteikumam ([39]), kā arī jāveic investīcijas digitālo un zaļo prasmju jomā saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu un Ieteikumiem par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām un "Ceļi uz panākumiem skolā". Nepieciešams nosacījums vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai ir piekļuve cenas ziņā pieejamiem un pienācīgiem mājokļiem, tostarp, izmantojot sociālos mājokļus. Bezpajumtniecības jautājums būtu jo īpaši jārisina ar preventīviem pasākumiem un sekmējot piekļuvi pastāvīgam mājoklim, un sniedzot veicinošus atbalsta pakalpojumus, kuru pamatā ir tādas koncepcijas kā "Mājoklis vispirms". Savlaicīga un vienlīdzīga piekļuve cenas ziņā pieejamai kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei saskaņā ar Padomes 2022. gada 8. decembra ieteikumu ([40]), kā arī veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp profilaksei un veselības veicināšanai, ir īpaši svarīga, ņemot vērā arī iespējamos veselības apdraudējumus nākotnē un saistībā ar sabiedrības novecošanu. Būtu jāturpina īstenot personu ar invaliditāti potenciālu veicināt ekonomikas izaugsmi un sociālo attīstību saskaņā ar Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju, kurā dalībvalstis tika aicinātas noteikt nodarbinātības un pieaugušo izglītības mērķus personām ar invaliditāti. ES stratēģiskajā satvarā romu jautājumos, kas izklāstīts Komisijas Paziņojumā (2020. gada 7. oktobris) "Savienība, kurā valda līdztiesība: ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars" un Padomes 2021. gada 12. marta ieteikumā ir ([41]), ir uzsvērta marginalizēto romu kopienu spēja samazināt darbaspēka un prasmju trūkumu, un tā mērķis ir vismaz uz pusi samazināt nodarbinātības plaisu starp romu kopienām un iedzīvotājiem kopumā. Jaunas tehnoloģijas un mainīgas darbavietas visā Savienībā ļauj nodrošināt elastīgāku darba režīmu, kā arī uzlabot ražīgumu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, vienlaikus veicinot Savienības zaļo saistību izpildi. Minētās norises rada arī jaunus izaicinājumus darba tirgos, ietekmējot darba ņēmēju un pašnodarbināto darba apstākļus, darba aizsardzību un viņu faktisko piekļuvi adekvātai sociālajai aizsardzībai. Dalībvalstīm sadarbībā ar sociālajiem partneriem būtu jānodrošina, ka jauni darba organizācijas veidi rada kvalitatīvas darbvietas un pienācīgas, veselīgas un drošas darbavietas un darba apstākļus, kā arī nodrošina darba un privātās dzīves līdzsvaru, aktīvas un veselīgas vecumdienas, saglabājot iedibinātās darba un sociālās tiesības un stiprinot Eiropas sociālo modeli.

(16) Integrētās pamatnostādnes būtu jāizmanto par pamatu konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, kurus Padome sniedz dalībvalstīm. Lai veicinātu kvalitatīvu nodarbinātību un sociālās investīcijas, apkarotu nabadzību un sociālo atstumtību, cīnītos pret diskrimināciju nolūkā nodrošināt piekļūstamību un iekļautību un lai veicinātu darbaspēka prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās iespējas, mūžizglītību un augstas kvalitātes izglītību un mācības visiem, ietverot arī digitālo pratību un prasmes, lai iedzīvotājiem sniegtu zināšanas un kvalifikācijas, kas nepieciešamas digitālajai, zaļajai un konkurētspējīgai ekonomikai, dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto Eiropas Sociālais fonds Plus, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Atveseļošanas un noturības mehānisms un citi Savienības fondi, to skaitā Sociālais klimata fonds, Taisnīgas pārkārtošanās fonds, kā arī fonds *InvestEU*, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523 ([42]), kā arī tehniskā atbalsta instruments. Grozījumu, kas ieviesti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/795 ([43]), un Komisijas paziņojuma "Modernizēta kohēzijas politika: vidusposma pārskatīšana" mērķis ir saskaņot jaunām, stratēģiskām prioritātēm sniegto atbalstu, tostarp novērst prasmju trūkumu konkrētās nozarēs, piemēram, kritiski svarīgu tehnoloģiju izstrādē un ražošanā, aizsardzības

([35]) Padomes Ieteikums (2019. gada 8. novembris) par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai (OV C 387, 15.11.2019., 1. lpp.).

([36]) Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).

([37]) Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([38]) Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam (OV C 484, 20.12.2022., 1. lpp.).

([39]) Padomes Ieteikums (2020. gada 24. novembris) par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai (OV C 417, 2.12.2020., 1. lpp.).

([40]) Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.).

([41]) Padomes Ieteikums (2021. gada 12. marts) par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (OV C 93, 19.3.2021., 1. lpp.).

([42]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([43]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/795 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu (*STEP*) un groza Direktīvu 2003/87/EK un Regulas (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 un (ES) 2021/241 (OV L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

rūpniecībā un nozarēs, kuras skar dekarbonizācija un zaļā un digitālā pārkārtošanās. Dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/691 ([44]) izveidotais Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem, kas atlaisti tādu lielu pārstrukturēšanas pasākumu rezultātā kā, piemēram, sociālekonomiskās pārmaiņas, ko izraisījušas globālas tendences, un tehnoloģiskās un vides pārmaiņas. Lai gan integrētās pamatnostādnes ir adresētas dalībvalstīm un Savienībai, tās būtu jāīsteno partnerībā ar visām valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, šajā darbībā cieši iesaistot valstu parlamentus, kā arī sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus.

(17) Nodarbinātības komitejai un Sociālās aizsardzības komitejai atbilstoši to attiecīgajām LESD 150. un 160. pantā paredzētajām pilnvarām būtu jāuzrauga, kā attiecīgā politika tiek īstenota, raugoties no nodarbinātības pamatnostādņu aspekta. Minētajām komitejām un Padomes darba sagatavošanas struktūrām, kas iesaistītas ekonomikas un sociālās politikas koordinēšanā, būtu cieši jāsadarbojas. Būtu jāuztur politikas dialogs starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, jo īpaši jautājumos, kas saistīti ar nodarbinātības pamatnostādnēm.

(18) Ir notikusi apspriešanās ar Sociālās aizsardzības komiteju,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes, kas izklāstītas Lēmuma (ES) 2024/3134 pielikumā, paliek spēkā 2025. gadam, un dalībvalstis tās ņem vērā savā nodarbinātības politikā un reformu programmās.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Luksemburgā, 2025. gada 27. oktobrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

J. JENSEN

([44]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1309/2013 (OV L 153, 3.5.2021., 48. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).